VIIKONVAIHDE

Makujen aatelia. Suomalainen varhaisperuna on festivaalinsa ansainnut. Ainutlaatuista herkkua juhlitaan Turussa. Sivu 17

Puun taitajat. Laasosen pariskunta työstää mökkielementtejä ja huonekaluja Rääkkylässä. Sivu 14

Oma unelma. Sonkajärveläinen Mirja Kärnä käveli Suomesta Espanjaan. Rinkka oli hänen kotinsa seitsemän kuukautta. Sivu 15

PEKKA FALI

Psykiatri sanoi kerran, että ihmiset eivät tykkää veistoksistani, koska näkevät niissä omat ahdistuksensa.

Minulle tämä oli nuorena miehenä maailman äärilaita.

Kari Tykkyläisen taiteessa on yhteiskunnallisia ulottuvuuksia. Veistostyö ”Lipposen pojat” ottaa kantaa 1990-luvulla ahtaalle joutuneiden maanviljelijöiden puolesta.

Taide ei tunne rajoja Siuruan kansantasavallassa

Kuvanveistäjä Kari Tykkyläinen ponnisti Youtube-videoillaan kansainväliseen julkisuuteen. Hän on ladannut nettiin tähän kesään mennessä miltei 2 500 videota, joilla on miljoonia katsojia.

PUDASJÄRVI (MT)
Toinen toistaan eriskummallisemmat veistokset ja taideinstallaatiot koristavat taiteilija **Kari Tykkyläisen** pihapiiriä.

Tykkyläisen koti ja taideateljee sijaitsevat Siuruan kylässä, yli 30 kilometrin päässä Pudasjärven keskustaajamasta. Asutus on seudulla harvaa, ja Lapin maakunnan rajalle matkaa on vain muutamia kilometrejä.

”Tervetuloa Siuruan kansantasavaltaan. Nyt ei olla enää Pudasjärvellä”, sanoo hyväntuulinen Tykkyläinen ja kutsuu peremmälle.

Hän laittaa kahvit tippumaan ja manaa pudasjärveläisten miesten mustasukkaisuutta.

”Olen kuvannut kauniita naisia komeissa maisemissa jo kahdenkymmenen vuoden ajan. Silti jotkut jaksavat ihmetellä, ja suuttuakin siitä. Kysehän on taiteesta eikä mistään sopimattomasta”, Tykkyläinen kummeksuu.

Youtube-videoilla julkisuuteen

Mies on tehnyt pitkän uran taiteen parissa. 1970-luvulla hän aloitti kuvanveistäjänä ja opetti siihen aikaan myös maalaustaidetta.

Kuvanveisto ja maalaaminen ovat pysyneet mukana, mutta vuonna 2009 Youtube tuli lisänä kuvioon.

”Olin siihen aikaan projektipäällikkönä Pudasjärven kunnan kaupunkikylät-hankkeessa. Yhtenä iltapäivänä se touhu turhautti niin paljon, että hakkasin itseäni Kalevalla päähän pöydän ääressä. Vaimo kuvasi tapahtuman ja latasimme pätkän vitsillä Youtubeen”, Tykkyläinen muistelee.

Nimeä ”Lannistumaton” kantava video keräsi yllättäen valtavasti katselukertoja lyhyessä ajassa.

”Se lähti leviämään kuin kulovalkea, ja intouduin tekemään lisää videoita. Opettelin käyttämään videokameraa ja aloin tehdä taidepätkiä.”

Kesään 2014 mennessä Youtubeen on ladattu Tykylevits-nimimerkillä miltei 2 500 videota, joilla on miljoonia katsojia eri puolilta maailmaa. Uusia videoita syntyy keskimäärin kahden julkaisun päivätahdilla.

”Esiinnyin Siuruan Rubens -nimisessä dokumentissa, jossa kerron taiteestani ja elämästäni. Sitä on esitetty ulkomaita myöten, ja sitä kautta olen saanut faneja ympäri maailmaa.”

Neuroosit purkautuvat taiteessa

Tykkyläisen tavanomainen työpäivä alkaa aamuseitsemältä.

”Idea alkaa pyöriä heti aamusta. Käsikirjoitan, menen soittamaan soittimia, kehittelen erilaisia juttuja ja lopuksi kuvaan ja editoin kokonaisuuden.”

Haastatteluhetkellä Tykkyläinen odottaa paikalle saapuvaksi naista, jonka tehtävänä on soittaa ensin selloa – ja sitten Tykkyläistä.

”Kaikissa videoissani ja taideteoksissani on sisäsyntyisenä jokin viesti ja tarina. Tämänpäiväinen kertoo peräkammarinpojasta, joka haluaisi, että joku nainen soittaa häntä.”

Tykkyläisen Youtube-videot ovat sävyltään enimmäkseen kepeitä ja niissä on kosolti huumoria.

Monet veistokset ovat puolestaan synkkiä ja ahdistavia.

”Psykiatri sanoi kerran, että ihmiset eivät tykkää veistoksistani, koska näkevät niissä omat ahdistuksensa. Kaikkihan me ollaan ladattu omilla neurooseillamme ja skitsofreenisilla taipumuksillamme. Joku purkaa ne uskontoon. Minä puran ne noihin pihamaalla kököttäviin pölkkyihin.”

Tykkyläinen odottaa paikalle naista, jonka tehtävänä on soittaa ensin selloa – ja sitten Tykkyläistä.

Kari Tykkyläinen säveltää ja sovittaa itse musiikit, joita käytetään kuuluisuuteen yltäneissä Youtube-videoissa.

Ympäristö vuotaa taiteeseen

Tykkyläiselle maaseutu merkitsee paljon, sillä hän ammentaa aiheet taiteeseensa ympäröivästä maailmasta.

”Jos asuisin Espoossa, niin tekisin varmaan aivan erilaisia juttuja. Ympäristö vaikuttaa siihen, millaista työtä taiteilija tekee – jos hän on rehellinen itselleen.”

Suomessa modernismi on mennyt Tykkyläisen mukaan väärille urille.

”Pitää tehdä taidetta siitä ympäristöstä, missä eletään. Ei pidä haaveilla jostakin New Yorkista, jos asuu Pudasjärvellä.”

Vuosien saatossa Tykkyläisen työt ovat saaneet osakseen ymmärrystä kotiseudulla. ”Vaikka töitäni monesti pidetään hulluina, on musta tullut kaveri ihmisille. Kun aluksi tein näitä juttuja, niin porukka oli aivan ihmeissään. Mutta sitten ne alkoivat tykätä niistä kullatuista alastomista naisveistoksista.”

Tykkyläisen mielestä taiteen on syytä välittää yhteiskunnallisia viestejä.

”Kun lähden täältä näytille Helsinkiin tai Frankfurtiin, niin ihmiset siellä näkevät töideni kautta, millaista elämä on täällä pohjoisessa.”

JUKKA KOIVULA

”Maalla asuminen vaatii vahvan luonteen”

PUDASJÄRVI (MT)
Taiteilija **Kari Tykkyläinen** on syntyisin Enosta. Lapsena ja nuorena hän asui kaupunkimaisessa ympäristössä Oulussa.

”Aikoinani olin nuorena miehenä töissä Toppilassa ja kuskasin juomia sivukylille. Kun piti lähteä Pudasjärven perille, niin olin ihan paniikissa. Minulle tämä oli silloin maailman äärilaita”, Tykkyläinen muistaa.

Vuonna 1979 Tykkyläinen muutti vaimonsa kanssa Siuruan kylälle vuosisadan alussa rakennettuun taloon. Maalaiselämä on sittemmin voittanut miehen puolelleen.

”Vaatiihan maalla asuminen voimakkaan luonteen. Varsinkin silloin, kun tekee rohkeaa taidetta uskonnollisessa ympäristössä. Tämä ei niinkään ilmene Siurualla, mutta paikallispolitiikassa sitten sitäkin voimakkaammin. Jos ei olisi luonteenlujuutta, niin valkotakkiset tulisivat ennen pitkää hakemaan”, Tykkyläinen veistelee.

Hän istuu Pudasjärven kaupunginvaltuustossa perussuomalaisten edustajana.

Koti keskellä karua erämaata

Asenneilmastoa kovempi vastus on kuitenkin karu luonto.

”Täällä on talvisin aivan jumalattoman kovat pakkaset. Lunta voi olla helposti puolitoista metriä. Tässä vanhassa talossa saattaa olla talviaamuisin vain kymmenen plusastetta”, Tykkyläinen kertoo.

”Mutta kun asian kääntää toisinpäin, niin onhan tämä erämaaluonto sanoinkuvaamattoman kaunis elinympäristö. Ei ole olemassa hienompaa paikkaa asua, ja luonto tekee jokapäiväiseen elämään oman haasteensa.”

Tykkyläinen myös arvostaa maaseudun ihmisten elämänarvoja.

”Ihmiset ovat mukavia ja ymmärtävät, mitä elämä on. Naiset ovat iloisia ja puhtoisia, eivät mitään tupakkakapakka-naisia.”

Erityisen paljon taiteilija ihailee pohjoisen poromiehiä.

”Ei kaupunkilaisilla edes fysiikka riittäisi poronhoitoon. Nämä miehet saattavat viettää kaksikin viikkoa putkeen erämaassa eläen. Pikkuisen pitää hattua nostaa sille, mitä tekevät työkseen.”

JUKKA KOIVULA